

УДК 658.012

ТЕОРЕТИЧНІ І ТЕХНОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНИ

С.В. Мудра¹

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови для технічних та агробіологічних спеціальностей,
Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
e-mail: szasidatel@i.ua

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ И ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ВНУТРЕННЕГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ КАЧЕСТВА ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В УКРАИНЕ

С.В. Мудрая

кандидат педагогических наук, доцент кафедры английского языка для технических и агrobiологических специальностей,
Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев

THEORETICAL AND TECHNOLOGICAL BASES OF FORMATION OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE IN UKRAINE

Svitlana Mudra

PhD in Pedagogy, Associate Professor of the Department of English for Technical and Agrobiological Specialties,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv

У статті розкривається ключовий задум щодо формування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти на основі підвищення якості освітньої діяльності ВНЗ в органічному поєднанні з діяльністю Національного Агентства із забезпечення зовнішньої якості вищої освіти в контексті виконання закону про вищу освіту в Україні.

Ключові слова: *якість вищої освіти, якість освітньої діяльності ВНЗ, діяльність Національного Агентства, конкурентоспроможний випускник, професійний стандарт – паспорт компетентностей, оцінка рівня конкурентоспроможності.*

В статье раскрывается ключевой замысел по формированию системы внутреннего обеспечения качества высшего образования на основе повышения качества образовательной деятельности вуза в органическом сочетании с деятельностью Национального Агентства по обеспечению внешнего качества высшего образования в контексте выполнения закона о высшем образовании в Украине.

Ключевые слова: *качество высшего образования, качество образовательной деятельности вуза, деятельность Национального Агентства, конкурентоспособный выпускник, профессиональный стандарт - паспорт компетенций, оценка уровня конкурентоспособности.*

The article reveals the key plan for the formation of internal quality assurance by improving the quality of university education in organic conjunction with the activities of the National Agency to ensure the external quality of higher education in the context of the law on higher education in Ukraine.

Keywords: *quality of higher education, quality of educational institutions, the activities of the National Agency competitive graduate professional standard - Passport competencies, assessment of competitiveness.*

Постановка проблеми. Своєчасність прийняття закону про вищу освіту (ВО) не викликає сумніву ні у кого, якщо мати на увазі загально визнану низьку якість вітчизняної вищої освіти та необхідність орієнтуватися на приєднання до Європейського Союзу. Цей закон встановлює основні правові, організаційні та фінансові засади функціонування системи вищої освіти з метою підготовки

конкурентоспроможного людського капіталу, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих працівниках [1, с.1].

Досягнути поставленої мети можливо за рахунок підвищення якості освітньої діяльності вищих навчальних закладів та діяльності Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти (спільно з іншими незалежними установами з оцінювання) як систем, відповідно, внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Сама ж якість вищої освіти визначається в законі як рівень здобутих особою знань, умінь, навичок та інших компетентностей, які відображають її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти (1., стаття 1).

Але, на думку авторів, потрібно підкреслити одну обставину: щоб цей закон “запрацював” (а не був у типовій для нас ситуації – задумали як краще, а отримали як завжди), потрібно його мету проводити наскрізь через діяльність відповідних структур: ВНЗ, Національного Агентства, МОН України, фахового комітету Верховної Ради, відповідних управлінь Кабінету Міністрів та Адміністрації Президента.

Тобто мова йде про мережу структур, які повинні бути чітко цілеорієнтовані на досягнення вищезгаданої мети через визначення кінцевих результатів їх діяльності саме в цьому напрямку. Немає сумніву, що тільки у такому випадку успіх у виконанні закону буде забезпечено і якість вищої освіти буде підвищено.

Маючи на увазі, що одночасно прийде й сприйняття того, що структури діяльності і шкільної освіти також мають бути покращені, бо “матеріал” для ВО надходить від них.

Але особливий інтерес викликає, в першу чергу, базова складова вищезгаданої мережі, яка готує “кінцевий продукт” у вигляді кваліфікованого фахівця. Мова йде про вищі навчальні заклади та якість їх освітньої діяльності. Немає сенсу доводити, що діяльність усіх інших структур має функцію забезпечення, мета якої – всебічно сприяти високій якості цього “кінцевого продукту”, бо саме він потрібен споживачу і характеризує досягнення мети прийнятого закону про вищу освіту в Україні.

У такому контексті діяльність Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти теж викликає неабиякий інтерес. Якщо не буде визначено кінцевий результат його діяльності та його допоміжна роль в одержанні “кінцевого продукту”, буде все як завжди. Тобто, з’явиться нова бюрократична (корупційна) структура-надбудова, яка через ліцензування та акредитацію ВНЗ контролюватиме їх діяльність, не відповідаючи при цьому ні за що.

Тому проблемними на сьогодні є питання формування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти через підвищення якості освітньої діяльності ВНЗ в органічному поєднанні з діяльністю Національного Агентства, як головної структури системи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Все вищезазначене має бути чітко вирішено в межах виконання закону про вищу освіту в Україні.

Аналіз наукових праць, присвячених проблемі. Взагалі, проблемою якості вищої освіти в Україні, маючи на увазі багатоаспектність проблеми, присвячено чимало наукових праць, перелічення яких займе занадто багато часу. В останні роки велика кількість публікацій зосереджується на питаннях щодо приведення діючої системи у відповідність до формальних вимог та критеріїв, які обумовлені вимогами Болонського процесу [2], [3], [4], [5], [6], [7]. В той же час є дослідження, в яких висвітлюються сумніви щодо реальності підвищення якості вітчизняної системи освіти в такому форматі. «Сподіватися системно оздоровити вищу освіту, поставити її на цивілізовані рейки та інтегрувати в європейський простір вищої освіти у соціально хворому суспільстві наївно, утопічно . . .» [8, с. 25] І це вірно, якщо зрозуміти, що соціальний інститут вищої освіти функціонує не ізольовано, а є органічною частиною суспільства, суспільні відносини в якому дуже далекі від цивілізованих.

Але потрібно звернути увагу на те, що філософська і управлінська науки вже роблять перші кроки у напрямку до оздоровлення суспільства з точки зору обґрунтування ідеології людиноцентричного розвитку України [9] і стратегії модернізації державного управління в контексті цієї ідеології [10]. Тому, не очікуючи реальних змін у суспільстві, можна розпочати процес обґрунтування технології підвищення якості вищої освіти в Україні з метою виконання закону про вищу освіту в Україні за траєкторією ідеології людиноцентризму.

Мета статті полягає у висвітленні та обґрунтуванні певного теоретико-технологічного напрямку підвищення якості освітньої діяльності вищих навчальних закладів при взаємодії з Національним Агенством як структури зовнішнього забезпечення якості ВО.

Виклад основного матеріалу. Щоб забезпечити процес підвищення якості вищої освіти необхідно цілком чітко зазначити те, що саме характеризує якість освітньої діяльності у ВНЗ. Ця якість повинна відобразитися у кінцевому результаті діяльності, який можна оцінювати кількісною мірою. В іншому випадку процесом підвищення якості освітньої діяльності ВНЗ неможливо ефективно управляти через відсутність зворотнього зв'язку, що обумовлює розмиті відповідальність за проміжні та кінцеві результати діяльності керівників та фахівців всередині ВНЗ.

Вже не має сумнівів у тому, що цінним кінцевим продуктом ВНЗ, який характеризує якість їх освітньої діяльності, є конкурентоспроможний випускник, який відповідає вимогам ринку праці (роботодавців), оточуючих соціумів та суспільства в цілому і якому максимально сприяє ВНЗ у самореалізації у сфері трудової діяльності. Як можна побачити, таке формулювання кінцевого результату діяльності ВНЗ практично повністю співпадає з метою прийняття закону про вищу освіту в Україні [1]. Тому потрібно повністю сконцентруватися саме на цьому аспекті підвищення якості вищої освіти, щоб не загрузнути у багатослівності (це характерно для вітчизняної педагогічної науки, часто не здатної визначити головний стрижень, біля якого базуються технології, що помножує реалізацію на практиці будь-яких досліджень).

Мова йде про технологію підготовки конкурентоспроможних випускників згідно з відносно нового професійного стандарту – паспорту компетентностей, який формується за допомогою роботодавців, яких можуть задіяти до плідної співпраці Державні центри зайнятості та міністерство праці та соціальної політики.

В той же час виникає проблема – яким чином організувати розробку таких стандартів за участю різних суб'єктів, які так чи інакше мають свій інтерес в тому, щоб ВНЗ готували кваліфікованих фахівців? Відповідь напрашується сама собою – це може і повинно робити Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Але поки що зупинимося більше на технології підготовки конкурентоспроможних випускників, пов'язаної з переходом на культуру цільового управління у вищих навчальних закладах України. Загальний підхід до формування підвищення якості вищої освіти через підготовку конкурентоспроможного випускника представлений на рис. 1.

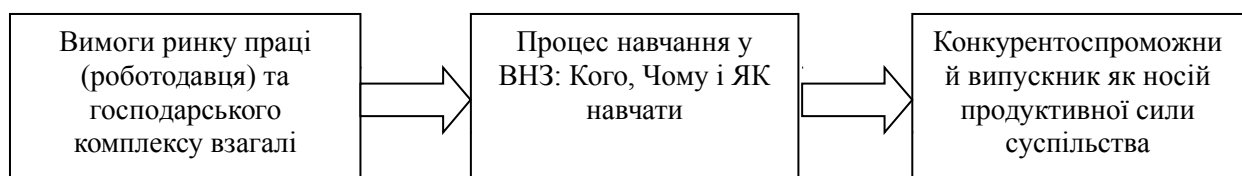

Рис.1. Концептуальні напрямки формування цінного кінцевого «продукту» діяльності ВНЗ

Реалізація цих концептуальних напрямів підготовки конкурентоспроможних випускників у закладах професійної освіти здійснюється через ряд взаємопов'язаних етапів технологічного характеру. При цьому «роботодавець» стає головною ланкою у процесі підготовки

конкурентоспроможних випускників, починаючи з відбору «матеріалу» для такої підготовки ще на вході до ВНЗ.

Тобто, «вихід» диктує, яким чином реалізовувати компетентісний підхід до підготовки конкурентоспроможних випускників ВНЗ.

Взагалі, формування концептуальної моделі підготовки конкурентоспроможного менеджера у ВНЗ у ринкових умовах в контексті реалізації компетентісного підходу здійснюється за етапами, які послідовно розкривають процес такої підготовки, починаючи з вимог ринку праці.

Таких етапів може бути декілька.

Перший етап пов'язаний з формуванням за допомогою роботодавців (через Державні центри зайнятості) паспорту компетентностей з кожної професії, який включає три обов'язкові складові: вимоги до професійно-особистісних якостей, вимоги до актуальних знань та вимоги до актуальних вмінь. Використання при цьому кваліметричних індексів дозволяє ці вимоги інтерпретувати кількісною мірою. Це надає паспорту компетентностей функції інструменту, який дозволяє вимірювати відповідність кожного окремого випускника цьому паспорту компетентностей.

Тобто мова йде, нарешті, про визначення рівня конкурентоспроможності випускників на ринку праці. Кожен ВНЗ повинен мати паспорт компетентностей за кожною спеціальністю, на яку він має ліцензію.

Другий етап пов'язаний з виявленням у абітурієнтів ВНЗ професійно-особистісних якостей, які відповідають обраній спеціальності. Треба мати на увазі, що немає сенсу вчити тих, хто не зможе використовувати одержані знання та вміння у своїй практичній діяльності з користю для роботодавця, себе самого (особистої самореалізації) та суспільства.

Третій етап пов'язаний з визначенням у ВНЗ тих дисциплін з актуальних знань та вмінь, які повинні вивчати студенти, щоб одержані знання та вміння були вже сьогодні і завтра потрібні роботодавцям. Це дає можливість самореалізуватися майбутньому фахівцю в органічному поєднанні з самореалізацією роботодавця в інтересах суспільства (якщо останній орієнтований на забезпечення суспільних потреб через якісний продукт).

Четвертий етап пов'язаний з якістю проведення викладачами занять з точки зору пошуку засобів рефлексивного засвоєння студентами теоретично-фундаментальних та актуальних знань і вмінь (тобто з поступовою заміною репродуктивних методів навчання на активні, в тому числі ігрові).

П'ятий етап пов'язаний з оцінкою кінцевих результатів діяльності ВНЗ через співставлення досягнень кожного окремого випускника з параметрами паспорта компетентностей. Індексний метод на основі кваліметричних вимірювань дозволяє вимірювати, нарешті, рівень конкурентоспроможності кожного випускника ВНЗ. Це означає, що з'являється можливість суттєво підвищити якість діяльності вищих навчальних закладів, і зблизити інтереси ВНЗ з інтересами споживача – роботодавця і суспільства.

Концептуальна модель (за етапами) підготовки конкурентоспроможних випускників ВНЗ в контексті реалізації компетентісного підходу представлено на рис. 2.

Ця модель була створена за допомогою роботодавців через Державні центри зайнятості та експериментально перевірена у період з 2010 по 2013 роки у ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» Національної Академії Педагогічних наук на прикладі підготовки випускників магістерського рівня за спеціальністю «Менеджмент організації» [11].

Зокрема, щоб сформувавши паспорт компетентностей менеджера, за допомогою Київського обласного центру зайнятості було проведено анкетування 167 роботодавців за анкетами, в яких були поставлені запитання щодо рівня вимог (у кількісній мірі) до професійно-особистісних якостей, актуальних знань та вмінь (більш детально див. 12, с. 103-114). Основні фрагменти професійного стандарту (макет) паспорту компетентностей наведено нижче в табл.1. Саме цей проект стандарту від

роботодавця дає можливість, нарешті, чітко орієнтувати діяльність ВНЗ на кінцевий результат, яким стає конкурентоспроможний випускник. Це стає реальністю, якщо мати на увазі, що параметри макету паспорту компетентностей не тільки визначають цільові конкретні дії учасників навчального процесу, але і стають інструментом оцінки рівня конкурентоспроможності випускників.

В цілому концептуальна модель оцінки конкурентоспроможності випускників (ОКВ) вищих навчальних закладів фрагментарно представлена на рис. 3.

У більш повному вигляді концептуальна модель ще містить субмоделі виявлення (оцінки) рівня наявності у студентів базових професійно-особистісних якостей. Вони вимірюються за допомогою факторно-критеріальних кваліметричних моделей, інформацію для яких збирають за допомогою тих, кого оцінюють (самооцінка на етапі абітурієнства), так і з підключенням думок одногрупників та викладачів, коли мова йде про оцінку конкурентоспроможності випускників [12].

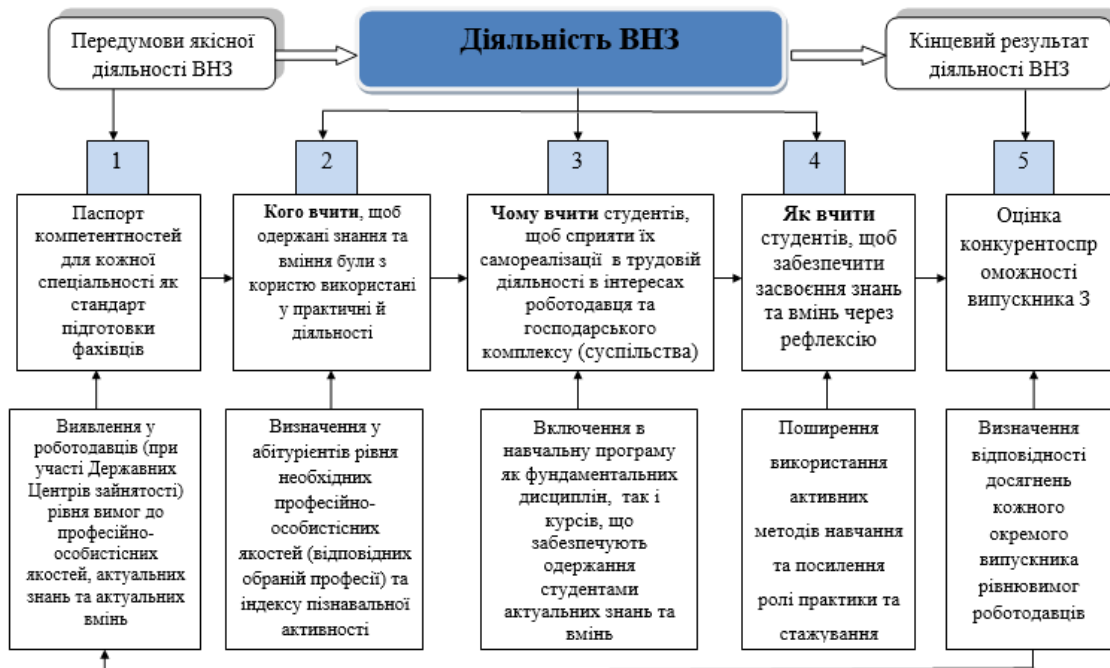

Рис.2 Концептуальна модель підготовки конкурентоспроможних випускників ВНЗ в контексті реалізації компетентнісного підходу

Нижче представлений макет паспорту компетентностей менеджера організацій, де серед основних професійно-особистісних якостей виділені базові та бажані для забезпечення успіху у професійній діяльності.

Таблиця 1.

Макет паспорту компетентностей менеджера організацій

Параметри макету паспорту компетентностей		Необхідний рівень у кваліметричному вимірі
<i>І. Основні професійно-особистісні якості</i>		<i>ступінь наявності</i>
1. Лідерські	} <i>базові якості</i>	0.8-1.0
2. Організаційні		0.8-1.0
3. Комунікативні		0.9-1.0
4. Стресостійкість	} <i>бажані якості для забезпечення успіху</i>	0.7-1.0
5. Креативність		0.8-1.0
6. Впевненість у собі	} <i>успіху</i>	0.9-1.0
7. Толерантність		0.9-1.0

<i>II. Актуальні знання</i>	<i>Ступінь засвоєння</i>
1. Методів стимулювання працівників (окрім матеріальних стимулів)	0.8-1.0
2. Системної (постійної) мотивації персоналу	0.7-1.0
3. Мистецтва партнерського спілкування у підрозділі	0.7-1.0
4. Методів активізації діяльності працівників на основі змагання	0.9-1.0
5. Методів об'єктивної (в очах працівників) оцінки результатів праці	0.8-1.0
6. Методів відбору персоналу на основі об'єктивної оцінки	0.8-1.0
7. Методів розподілу цільових обов'язків між працівниками	0.9-1.0
8. Методів формування командної праці у підрозділах та організації в цілому	0.8-1.0
9. Методів створення творчого клімату у колективі	0.8-1.0
10. Методів спонукання до активної праці без участі керівника	0.8-1.0
11. Методів самореалізації колективу	0.8-1.0
12. Методів формування атмосфери партнерства в організації	0.7-1.0
13. Методів управління персоналом в кризових умовах	0.8-1.0
14. Методів пристосування до змін у зовнішньому середовищі	0.8-1.0
15. Цільового управління (за цілями та результатами) організацією	0.8-1.0
16. Кон'юнктури ринку товарів та праці	0.7-1.0
17. Методів максимального використання трудового потенціалу підрозділу, організації	0.8-1.0
	<i>сер.0.80</i>
<i>II. Актуальні вміння</i>	<i>Ступінь застосування</i>
1. Знаходити взаєморозуміння з підлеглими	0.9-1.0
2. Визначати кінцеві результати діяльності підрозділу, організації	0.8-1.0
3. Визначати результати діяльності кожного підлеглого	0.8-1.0
4. Об'єктивно оцінювати результати діяльності працівників	0.8-1.0
5. Визначати роль працівника у діяльності підрозділу	0.8-1.0
6. Прищеплювати працівникам інтерес до економії робочого часу	0.9-1.0
7. Наводити виконавчу дисципліну у підрозділі	0.9-1.0
8. Організовувати системну дієву мотивацію персоналу	0.8-1.0
9. Визначати мотиваційні потреби працівників	0.7-1.0
10. Визначати необхідні стимули до активної праці	0.8-1.0
11. Виявляти потрібні та формувати відповідні умови праці	0.8-1.0
12. Створювати атмосферу взаємодопомоги у групі, підрозділі	0.9-1.0
13. Сприяти максимальному використанню сильних сторін кожного працівника	0.7-1.0
14. Оцінювати професійно-особистісні якості працівників	0.8-1.0
15. Формувати команду для досягнення загальних цілей	0.7-1.0
	<i>сер.0.80</i>

Експеримент з використання паспорту компетентностей менеджера здійснювався у ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» Академії Педагогічних Наук. Так, зі спеціальності «менеджер організації» у 2012 році підготовка фахівців магістерського рівня здійснювалася у чотирьох групах: МОБМ-12-Г-1; МОБМ-12-Г-2; МОБМ-12-Г-3; МОБМ-12-Г-5. Згідно наказу УМО №01-01 від 04.09.12 з цих чотирьох груп до експерименту було включено лише одну групу, а саме МОБМ-12-Г-1.

Таким чином, протягом 2011-2012 років менеджерів магістерського рівня готували у восьми групах, дві з яких були експериментальні, тобто з включенням нових модулів при навчанні. В інших групах підготовка йшла традиційним шляхом.

У всіх восьми групах (165 студентів) здійснювалася як оцінка наявності професійно-особистісних якостей у абітурієнтів, так і відповідність випускників параметрам паспорту компетенцій.

Отже, результати експерименту визначалися у порівнянні усіх без винятку випускників (точніше - фактичних показників їх досягнень) з параметрами макету паспорту компетентностей менеджера (див. таблицю 2).

Таблиця 2

Динаміка розвитку конкурентоспроможності майбутніх менеджерів організацій
(у кваліметричних одиницях)

Акцентовані параметри паспорту компетентностей менеджера організації	Середні комплексні показники конкурентоспроможності випускників (по групах)			
	Контрольні			Експериментальна
	МОБМ-11-Г-2	МОБМ-11-Г-3	МОБМ-11-Г-5	МОБМ-11-Г-1
Знання:				
Абітурієнти	0,56	0,51	0,58	0,57
Випускники	0,61	0,65	0,64	0,79
Вміння:				
Абітурієнти	0,48	0,45	0,49	0,46
Випускники	0,59	0,57	0,60	0,75
Професійно-особистісні якості:				
Абітурієнти	0,53	0,50	0,49	0,52
Випускники	0,55	0,53	0,52	0,60
Всього : середня оцінка				
Абітурієнти	0,52	0,48	0,52	0,52
Випускники	0,58	0,58	0,58	0,71

Отже за час навчання в експериментальній групі самовдосконалення студентів прийняло більш масштабний характер, що сприяло підвищенню рівня їх конкурентоспроможності і буде сприяти їх самореалізації в сфері трудової діяльності.

Маючи такі показники, можна зробити наступні висновки:

- по-перше, показники наявності професійно-особистісних якостей у абітурієнтів усіх чотирьох груп, включаючи експериментальну, орієнтовно однакові, тобто мало відрізняються одне від одного;
- по-друге, вони іноді значно відрізняються від параметрів макету паспорту компетентностей (0.80);
- по-третє, за роки навчання показники наявності значимих професійно-особистісних якостей у випускників у порівнянні з абітурієнтами підвищилися, особливо в експериментальній групі, але все ще значно відстають (на -0.20) від відповідного параметру макету паспорту компетентностей менеджера.

Вищенаведена технологія підвищення якості вищої освіти через підвищення якості освітньої діяльності ВНЗ за участю Національного Агентства базується на потужній методологічній основі у вигляді квадрати підходів: людиноцентричного (еколюдиноцентричного [13]), системного, компетентнісного і синергетичного підходів. Оскільки людиноцентричний підхід є основоположним і стрижнем його є сприяння самореалізації особистості, тому дуже важливо у ВНЗ навчити тільки тих, хто за своїми професійно-особистісними якостями відповідає обраній професії (середній праці – за Г.Сковородою).

Це також важливо в контексті реалізації компетентного підходу, згідно якого вчити потрібно тих, тому і так, щоб одержані знання і вміння були з користю застосовані на практиці.

З появою можливості виміряти рівень конкурентоспроможності кожного випускника та порівняти з параметрами професійного стандарту – паспорту компетентностей – з'являється важіль для реалізації системного підходу. Це означає, що дії всіх учасників освітньої діяльності і контролюючих органів можна підпорядкувати досягненню однієї цілі та одержати кінцеві результати,

за які потрібно відповідати. В умовах діючої системи забезпечення якості вищої освіти відсутність цих результатів обумовлює розмитість відповідальності, що означає безвихідність у «боротьбі» за якість.

Теж саме можна сказати про використання синергетичного підходу. Потрібно пам'ятати, що наявність чіткої цілі, досягнення якої фіксується у вимірювальному результаті, дає змогу за допомогою потужної мотивації працівників побудувати керовану самоорганізацію колективу і на цій основі одержувати неперервний синергетичний ефект від спільних дій персоналу.

Тобто, вже є теоретичне та практичне підґрунтя для реального підвищення якості вищої освіти в Україні. Але за однієї умови – всім структурам освіти потрібно переходити на культуру цільового управління в руслі ідеології еколюдиноцентризму.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Підвищити якість вищої освіти в країні – це означає знайти технологію одержання якісного кінцевого продукту освітньої діяльності ВНЗ, а також діяльності всіх тих, хто контролює чи буде контролювати цю освітню діяльність в контексті виконання закону про вищу освіту в Україні.

Оскільки, ключовим результатом якості освітньої діяльності ВНЗ є конкурентоспроможний випускник, тому принциповим напрямком функціонування Національного Агентства із забезпечення якості освіти (ЯО) є два аспекти. Перший – це всебічне сприяння підготовці таких випускників ВНЗ через організацію адекватних стандартів для кожної спеціальності; другий – контроль освітньої діяльності ВНЗ саме в цьому напрямку та відповідальність разом з ВНЗ за рівень конкурентоспроможності випускників.

Перший аспект пов'язаний з організацією Національним Агентством розробки за кожною спеціальністю професійних стандартів нового формату – паспортів компетентностей, які формуються за допомогою роботодавців через Державні Центри зайнятості (останні мають відділи роботи з роботодавцями).

Паспорт компетентностей має бути стислим та змістовним та містити наступні розділи:

1. Загальний опис спеціальності.
2. Рівень вимог до фундаментальних знань.
3. Рівень вимог до професійно-особистісних якостей фахівця.
4. Рівень вимог до актуальних знань.
5. Рівень вимог до актуальних вмінь.

Використання кваліметрії дає можливість вимірювати «рівень» кількісною мірою і представити складові 3, 4, 5 професійного стандарту у вигляді параметрів. Саме порівняння реальних досягнень випускників з параметрами паспорту компетентностей і дає інформацію про якість освітньої діяльності ВНЗ, що дозволить в майбутньому ефективно управляти процесом підвищення їх освітньої діяльності.

Другий аспект пов'язаний з контролем освітньої діяльності ВНЗ за цим напрямом через спостереження за виконанням професійних стандартів, а також шляхом ліцензування та акредитації.

Таким чином, з'являється можливість, нарешті, органічно пов'язати системи зовнішнього та внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у цілісну систему. Крім того, це буде перешкоджати перетворенню Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти на бюрократичну надбудову корупційного характеру, яку неможливо оцінити за кінцевими результатами її діяльності. Такого допустити не можна, бо це дискредитує весь закон про вищу освіту в Україні.

Список використаних джерел

1. Закон України про вищу освіту: станом на 29 жовтня 2014 року. – 3-19. – Х.: Право, 2014. – 104с.

2. Альохіна Г.М. Якість освіти у контексті сучасних трансформацій вищої освіти /Г.М.Альохіна // Вища освіта України. – 2014. - №3 (дод.1): Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: тематичний вип. – К., 2014. – С. 124-127.
3. Бугров В. Забезпечення якості вищої освіти: досвід Київського національного університету імені Тараса Григоровича Шевченка [Електронний ресурс] / В.Бугров. – Режим доступу: http://www.ihead.org.ua/images/pdf/rectors_bugrov.pdf
4. Домбровський С.М. Інноваційні державні механізми формування якісної системи освіти в Україні /С.М.Домбровський // Вища освіта України. – 2013. - №3 (дод.2): Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: тематичний вип. – К., 2013. – С. 10-14.
5. Ковтунець В.В. забезпечення доступу до вищої освіти у відповідності з Конституцією України та міжнародними зобов'язаннями держави / В.В.Ковтунець // Вища освіта України. – 2014. - №3 (дод.1): Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: тематичний вип. – К., 2014. – С. 42-44.
6. Луговий В.І. Якість вищої освіти в Україні: проблеми забезпечення та визнання / В.І.Луговий, Ж.В.Таланова // Вища освіта України. – 2013. - №3 (дод.2): Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу: тематичний вип. – К., 2013. – С. 6-10.
7. Луговий В.І. Міжнародна й національна стандартні класифікації освіти: концепція і реалізація / В.І.Луговий, Ж.В.Таланова // Педагогіка і психологія / Вісн. НАПН України. – 2013. - №1. – С. 15-25.
8. Рябенко В. Проблема якості вітчизняної вищої освіти в контексті освітнянських реформ: ретроспектива і сучасність з позицій світоглядно-компетентісного підходу / В.Рябенко // Вища освіта України. – 2015. - №1, с. 12-27.
9. Кремінь В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В.Г.Кремінь. – 2-ге вид. – К.: Знання України, 2011. – 520с.
10. Дмитренко Г.А. Людиноцентрична система державного управління в Україні: утопія чи шанс (кол. монографія) / Г.А.Дмитренко, О.Л.Ануфрієва, С.В.Мудра та інші, - За загал. ред. Г.А.Дмитренко - К.: ДКС-Центр, 2014. – 240с.
11. Дмитренко Г.А., Медведь В.В., Мудра С.В. Управління якістю професійної освіти: підготовка конкурентоспроможних випускників: монографія / Г.А.Дмитренко, В.В.Медведь, С.В.Мудра – Київ-Севастопіль, Вид-во «Мистэ». 2013, - 336с.
12. Мудра С.В. Концептуальна модель оцінювання рівня конкурентоспроможності випускників ВНЗ / Мудра С.В. // Імідж сучасного педагога: наук.-практ. освітньо-популярний часопис. – 2010. - №3 – 80с. – С.28-31.
13. Дмитренко Г.А., Солодков В.Т. Інноваційна методологія модернізації національної системи освіти в контексті ідеології еколюдиноцентризму / Г.А. Дмитренко, В.Т. Солодков // Вісник післядипломної освіти – К.:АТОПОЛ груп, 2015. – с.41-51.

References

1. Zakon Ukrainy pro vyshhu osvitu: stanom na 29 zhovtnja 2014 roku. – 3-19. – Kh.: Pravo, 2014. – 104s.
2. Aljokhina Gh.M. Jakistj osvity u konteksti suchasnykh transformacij vyshhoji osvity /Gh.M.Aljokhina // Vyshha osvita Ukrainy. – 2014. - #3 (dod.1): Jevropejsjka integhracija vyshhoji osvity Ukrainy v konteksti Bolonsjkogho procesu: tematychnyj vyp. – К., 2014. – С. 124-127.
3. Bughrov V. Zabezpechennja jakosti vyshhoji osvity: dosvid Kyjivsjkogho nacionaljnogho universytetu imeni Tarasa Ghryghorovycha Shevchenka [Elektronnyj resurs] / V.Bughrov. – Rezhym dostupu: http://www.ihead.org.ua/images/pdf/rectors_bugrov.pdf
4. Dombrovsjkyj S.M. Innovacijni derzhavni mekhanizmy formuvannja jakisnoji systemy osvity v Ukraini /S.M.Dombrovsjkyj // Vyshha osvita Ukrainy. – 2013. - #3 (dod.2): Jevropejsjka integhracija vyshhoji osvity Ukrainy v konteksti Bolonsjkogho procesu: tematychnyj vyp. – К., 2013. – С. 10-14.
5. Kovtuncj V.V. zabezpechennja dostupu do vyshhoji osvity u vidpovidnosti z Konstytucijeju Ukrainy ta mizhnarodnymu zobov'jazannjamu derzhavy / V.V.Kovtuncj // Vyshha osvita Ukrainy. – 2014. - #3 (dod.1): Jevropejsjka integhracija vyshhoji osvity Ukrainy v konteksti Bolonsjkogho procesu: tematychnyj vyp. – К., 2014. – С. 42-44.
6. Lughovyj V.I. Jakistj vyshhoji osvity v Ukraini: problemy zabezpechennja ta vyznannja / V.I.Lughovyj, Zh.V.Talanova // Vyshha osvita Ukrainy. – 2013. - #3 (dod.2): Jevropejsjka integhracija vyshhoji osvity Ukrainy v konteksti Bolonsjkogho procesu: tematychnyj vyp. – К., 2013. – С. 6-10.

7. Lughovij V.I. Mizhnarodna j nacionaljna standartni klasyfikaciji osvity: koncepcija i realizacija / V.I.Lughovij, Zh.V.Talanova // Pedagoghika i psykholohija / Visn. NAPN Ukrainy. – 2013. - #1. – S. 15-25.
8. Rjabchenko V. Problema jakosti vitchyznjanoji vyshhoji osvity v konteksti osvitjanskykh reform: retrospektyva i suchasnistj z pozycij svitoghljadno-kompetentisnogho pidkhopu / V.Rjabchenko // Vyshha osvita Ukrainy. – 2015. - #1, s. 12-27.
9. Kreminj V.Gh. Filosofija ljudynocentryzmu v osvitnjomu prostori / V.Gh.Kreminj. – 2-ghe vyd. – K.: Znannja Ukrainy, 2011. – 520s.
10. Dmytrenko Gh.A. Ljudynocentrychna systema derzhavnogho upravlinnja v Ukraini: utopija chy shans (kol. monohrafija) / Gh.A.Dmytrenko, O.L.Anufrijeva, S.V.Mudra ta inshi, - Za zagal. red. Gh.A.Dmytrenko - K.: DKS-Centr, 2014. – 240s.
11. Dmytrenko Gh.A., Medvedj V.V., Mudra S.V. Upravlinnja jakistju profesijnoji osvity: pidhotovka konkurentospromozhnykh vypusnykiv: monohrafija / Gh.A.Dmytrenko, V.V.Medvedj, S.V.Mudra – Kyjiv-Sevastopilj, Vyd-vo «Myst». 2013, - 336s.
12. Mudra S.V. Konceptualjna modelj ocinjuvannja rivnja konkurentospromozhnosti vypusnykiv VNZ / Mudra S.V. // Imidzh suchasnogho pedagogha: nauk.-prakt. osvitnjo-populjarnyj chasopys. – 2010. - #3 – 80s. – S.28-31.
13. Dmytrenko Gh.A., Solodkov V.T. Innovacijna metodologhija modernizaciji nacionaljnoji systemy osvity v konteksti ideologhiji ekoljudynocentryzmu / Gh.A. Dmytrenko, V.T. Solodkov // Visnyk pisljadyplomnoji osvity – K.:ATOPOL ghrup, 2015. – s.41-51.